Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

49 йил чиқиши. № 9 (13.569). 11 ЯНВАРЬ. 1967 йил ЧОРШАНБА. Баҳоси 2 тийин.

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОСТАВИДА ЯНГИ РАЙОНЛАР ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Меҳнаткашлар депутатлари Андижон, Бухоро, Сирдарё, Фарғона, Хоразм область Советлари ижроия комитетларининг ва Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг илтимоси қондирилиб, Ўзбекистон ССР составида қуйидаги қишлоқ районлари тузилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИДА

Маркази Уйчи қишлоғида бўлган Уйчи райони. Бу район составига Янгиқўрғон районидаги Жийдакапа, Қизилровот, Уйчи, Унҳаёт ва Ерқўрғон қишлоқ Советлари территорияси киритилсин.

БУХОРО ОБЛАСТИДА

Маркази Свердлов қишлоғида бўлган Свердлов райони. Бу район составига Ромитан районидаги Далмун, Сепатта, Свердлов номли қишлоқ Советлари ҳамда Бухоро районидаги Қорали, Хумданак, Хумин қишлоқ Советлари территорияси киритилсин.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДА

Маркази Пахтакор қишлоғида бўлган Пахтакор райони. Бу район составига Ильич районидаги Акмал Икромов номли ва Пахтакор қишлоқ Советлари территорияси киритилсин.

Маркази Ержар қишлоғида бўлган Мирзачўл райони. Бу район составига Ильич районининг Ержар қишлоқ Совети территорияси киритилсин.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДА

Маркази Куйбишево шаҳар посёлкасида бўлган Риштон райони. Бу район составига Олтиариқ районидаги Охунбобоев номли, Меҳнатобод, Риштон, Сўх, Тўда қишлоқ Советлари территорияси ва Куйбишево шаҳар посёлкаси ҳамда Бағдод районидаги Оқер, Бешкапа, Зодиён, Уйрат қишлоқ Советлари территорияси киритилсин.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Маркази Қўшкўпир қишлоғида бўлган Қўшкўпир райони. Бу район составига Хива районидаги партия XVIII съезди, Ғазовот, Кенегас, Қўшкўпир, Ўзбекёп, Ўртаёп, Ҳадра, Хайровот қишлоқ Советлари территорияси киритилсин.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА

Маркази Шуманай овулида бўлган Шуманай райони. Бу район составига Кўнғирот районидаги Киров номли ва Хўжайли районидаги Шуманай овул Советлари территорияси ҳамда Хўжайли райони Амударё овул Совети территориясининг «Партия XXII съезди» ва «Тошкент» совхозлари фойдаланиб келаётган ерлардан иборат қисми киритилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 9 январь. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

10 январда Санъат саройида Тошкент область партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди. Бу йиғилишда Ўзбекистон пойтахти ва Тошкент области партия ташкилотларининг вакилларидан қарийб икки ярим минг киши қатнашди.

Йиғилишни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. АБДУРАЗЗОҚОВ очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ «КПСС Марказий Комитети 1966 йил декабрь Пленумининг якунлари тўғрисида» доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. РАСУЛОВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Т. Н. ҚОРИНИЁЗОВ, Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари А. М. МИРАҲМЕДОВ, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози партия комитетининг секретари Х. ҒАФУРОВА, Туркистон ҳарбий округи ҳарбий кенгашининг аъзоси А. В. ДЕБАЛЮК, Бекобод шаҳар партия комитетининг биринчи секретари И. К. ҲУСНИДДИНОВ, Тошкент шаҳар Киров район партия комитетининг биринчи секретари Ш. С. АҲМАДАЛИЕВА, «Ташсельмаш» заводининг йиғувчи слесари Т. ҲАЙДАРОВ, Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитетининг секретари А. Н. ПИВКИНА, Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси М. А. ЗОИДОВ, ёзувчи РАҲМАТ ФАЙЗИЙ ўртоқлар қатнашдилар. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини батамом ва тўла маъқуллаб, Ўзбекистон пойтахт областининг меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида янги муваффақиятлар билан нишонлаш учун зўр ғайрат билан ҳаракат қилаётганликлари тўғрисида гапирдилар.

Актив йиғилиши қабул қилган резолюциясида КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқуллади.

Актив йиғилиши ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляшченко, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат М. Т. Турсунов қатнашдилар. (ЎзТАГ).

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан

ХОРАЗМ. Суратларда: Хивадаги Ленин кўчаси ва Урганчдаги М. Горький кўчаси.

Г. Муҳамедов ва Ш. Раҳимов фотолари.

ЮКСАЛИШ ЙИЛЛАРИ

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Хоразм область ижроия комитетининг раиси

Улуғ айём — Совет ҳокимияти эллик ёшга тўладиган камолат байрами яқинлашмоқда. Бепоён мамлакатимизда, серқуёш ўзбек элида юбилей нафаси кезяпти. Хоразм меҳнат аҳлининг куч-ғайрати ҳам улкан тўйга муносиб тўёна тайёрлашга қаратилган.

«Ленин», «Октябрь» сўзларида инсониятнинг бахти, истиқболи акс этган. Коммунистик партия раҳбарлигида босиб ўтилган йўлга назар ташласак, Улуғ Октябрь социалистик революцияси халқимизга нималар берганлиги кўз ўнгимизда яққол намоён бўлади.

Бундан қирқ етти йил муқаддам, 1920 йил февралида хонлик ҳокимияти ағдарилиб, Хоразмда совет тузуми ўрнатилди. Чоризм давридаги колоқ, чекка ўлканинг қайта туғилиш, улғайиш ва барқ уриб яшнаш йиллари революциядан кейингина бошланди.

Ярим асрдан камроқ вақт ичида эл қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди, экономика ва маданият мислсиз суръатлар билан ривожланди.

Пахта тозалаш, кўнчилик заводларидан иборат бир неча хусусий кустарь корхоналарни ҳисобга олмаганда, Хоразмда саноат мутлақо йўқ эди. Эндиликда ҳозирги замон техникаси билан ускуналанган 50 дан ортиқ саноат корхонаси вужудга келди. Ялпи маҳсулот ҳажми революциядан илгариги даврга нисбатан олтмиш баравардан зиёд кўпайди. Пахта толаси ишлаш 1919 йилдаги 8,2 минг тоннадан 1966 йилда 103,4 минг тоннага етди. Ўсимлик мойи, совун ишлаб чиқариш кескин ошди.

Кейинги йилларда йирик панелли уйсозлик заводи, сут-ёғ заводи, шина-ремонт заводи ва бошқа корхоналар қурилиб ишга туширилди. Халқ хўжалигига капитал маблағ сарфлаш, уй-жой қурилиши кенг кўламда олиб борилмоқда. Темир йўл қурилганлиги область экономикасини ривожлантиришда ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлди. Автомобиль транспорти ҳам равнақ топди, равон йўллар барпо этилди.

Хоразмга электр Октябрь қуёши нури билан бирга келди. Халқ хўжалигини ва хонадонларни электрлаштириш миқёси кенгайиб бораётир. Область ва район марказлари, кўпчилик колхозлар Тахиатош ГРЭСидан электр қуввати олмоқда. Бухоро—Урал, Ўрта Осиё — Марказ газ магистраллари қурилиши экономикани янада юксалтиришда янги истиқболлар очади.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида қўлга киритилган муваффақиятлар айниқса қувончли. Областда пахта ялпи ҳосили 1923 йилдаги 28 минг тоннадан 1966 йилда 351 минг тоннага, ҳар гектар ердан олинган ҳосил 2,8 центнердан 35 центнерга етди. Хоразм пахтакорлари ҳосилдорликда мамлакат миқёсида рекорд кўрсаткични қўлда сақлаб келмоқдалар.

Беш йилликнинг биринчи йилида «оқ олтин» хирмони айниқса баракали бўлди. Об-ҳаво ноқулай келган қийин шароитда ҳам пахта ҳосилдорлиги 35 центнерни ташкил этди, жами ҳосилнинг қарийб учдан бир қисми машиналар билан терилди. Илғор хўжаликлар гектаридан 40-45 центнердан «оқ олтин» йиғиб олдилар. Чорвачилик маҳсулотлари, пилла, шоли, сабзавот ва мева етиштириш ҳам анча кўпайди.

Қишлоқ хўжалиги забардаст одимлар билан илгарилаб бораётганлиги—колхоз тузуми шарофати, деҳқонлар қудратли техника билан қуролланганлиги, давлатдан жуда катта ёрдам олаётганлигининг самарасидир. Кейинги йилларда суғориш тармоқлари ва сув хўжалиги иншоотлари, магистрал коллекторлар қурилди, деҳқончиликда илғор агротехника, фан ютуқлари дадиллик билан жорий этилди. Бу тадбирлар пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлигини оширишда муҳим роль ўйнамоқда.

Пахтачиликни, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришганлиги учун Хоразм области Ленин ордени билан мукофотланди. Бу инсон меҳнатини юксак қадрлаш рамзи бўлиб, меҳнаткашларни янги зафарларга руҳлантирди.

Совет ҳокимияти йилларида бутун мамлакатда бўлгани каби Хоразмда ҳам маданий революция амалга оширилди. 1927 йилда область аҳолисининг фақат уч процентигина саводли бўлган бўлса ҳозирда ҳамма саводли. 463 мактабда 100 мингга яқин ўқувчи таълим олмоқда. Педагогика институти, махсус ўрта ўқув юртлари халқ хўжалигига ҳар йили кўплаб малакали кадрлар тайёрлаб бераётир. Телевизион марказ, 180 кинотеатр ва киноустановка, 210 клуб, бир миллион томдан ортиқ китоб фондига эга бўлган 320 кутубхона халқ хизматида.

Хонлик даврида Хоразмда битта касалхона, уч табиб бўлган, холос. Ҳозир 50 га яқин шифохона, 200 дан ортиқ фельдшерлик-акушерлик пунктларида 400 дан кўпроқ доктор, 1600 ўрта медицина ходими ишлаб турибди.

Шу факт қувончлики, янги даврда янги кишилар халқ хўжалиги, маданият ва санъат соҳасида малакали кадрларнинг катта отряди етишди. Искандар Дўсов, Карим Раҳимов, Искандар Юсупов, Дурхоним Раҳимова, Тўра Раҳимов, Ободон Дўсова, Жуманиёз Абжонов Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Мунаввара Ёқубова, Мунаввара Солаева, Янгибой Ражабов каби фан кандидатлари, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчилар, врачлар, артистлар областнинг фахридир.

Бизда халқ оммаси давлатни бошқаришда кенг ва актив қатнашмоқда. Советларнинг депутатлари орасида оддий кишилар кўп. СССР Олий Совети депутати Ойша Жуманиёзова, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари Қутлибека Қодирова, Онажон Саъдуллаева, Ўғилжон Нуруллаева, Саъдулла Ўразматов, Шукуржон Хўжаева ва бошқалар дала меҳнаткашларининг вакилларидир. Ҳалол меҳнат туфайли халқ ишончига сазовор бўлган, Советларнинг ишида фаол қатнашаётган жамоатчилар сафи кенгаймоқда. Халқнинг «Давлат— бизнинг ўзимиз» дейишига сабаб ҳам шу.

Хоразм меҳнат аҳли ўз ижодий ғайрати, кўтаринкилиги бениҳоя ошган бир вазиятда юбилей йилига қадам қўйди. КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарори қалбларга илҳом ва ғайрат бағишламоқда.

Беш йилликнинг иккинчи йилида область меҳнаткашлари олдида янги юксак довонлар турибди. Бу йил саноат, қурилиш ва транспорт янада ривожланади, қишлоқ хўжалиги олдинга томон янги шахдам қадам ташлайди. Жамоат чорвачилигини зўр бериб ривожлантириш, қишлоқ маданиятини юксалтириш, халқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни изчил, сидқидиллик билан амалга оширишни энг муҳим вазифалардан деб биламиз.

Машъал Хоразмнинг меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг шонли эллик йиллик байрамини область экономикаси ва маданиятини юксалтиришда янги зафарлар билан кутиб оладилар.

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ, СОВЕТ ХАЛҚИ ЭРИШИЛГАН МУВАФФАҚИЯТЛАР УЧУН ҚОНУНИЙ ИФТИХОР ҲИСЛАРИ БИЛАН, КЕЛАЖАК ИСТИҚБОЛЛАРИНИ РАВШАН КЎРИБ ТУРГАН ҲОЛДА УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРЛАНМОҚДАЛАР.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1967 ЙИЛ 4 ЯНВАРДАГИ ҚАРОРИДАН)

«КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ДЕКАБРЬ (1966 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА»

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИНИНГ

РЕЗОЛЮЦИЯСИ

«КПСС Марказий Комитети декабрь (1966 йил) Пленумининг якунлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, Тошкент область партия активи йиғилиши КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ўтказиб келаётган ички ва ташқи сиёсатни батамом ва тўла равишда маъқуллайди ҳамда қўллаб-қувватлайди. Областнинг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Пленумининг «СССРнинг халқаро сиёсати ва КПСС нинг коммунистик ҳаракат жипслиги учун олиб бораётган кураши тўғрисида»ги қарорини чуқур қониқиш ҳис-туйғулари билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарори КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг халқаро сиёсат ва халқаро коммунистик ҳаракат соҳасида партия XXIII съезди ишлаб чиққан йўлни амалга оширишга қаратилган сиёсий йўли ва амалий фаолиятини маъқуллади.

Область партия активи қайд қиладики, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати империализмнинг агрессив кучларига қарши кураш олиб бориш, ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги тўғрисидаги ленинча йўлни изчил амалга ошириш билан мамлакатимизнинг халқаро миқёсдаги обрўси ва таъсирини янада кучайтиришга оғишмай эришмоқда. Совет халқи, бутун прогрессив инсоният шу билан фахрланадики, бизнинг давлатимиз умумий тинчликни ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилишга, меҳнаткашлар оммасининг озодлик ва социал-тараққиёт учун олиб бораётган кураши ишига жуда катта ҳисса қўшмоқда.

Империалистик давлатларнинг, аввало Америка Қўшма Штатларининг, шунингдек Ғарбий Германия реваншчи доираларининг ўтказиб келаётган агрессив сиёсати халқаро вазиятни нормаллаштириш ва тинчликни мустаҳкамлаш ишига жиддий ғов солмоқда. Тошкент область партия ташкилоти Марказий Комитет Пленумининг империализмнинг урушқоқ кучларига ва уларнинг бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашиш ва ҳарбий можароларни авж олдириш сиёсатига бундан буён ҳам қатъий қаршилик кўрсатабериш зарур эканлиги тўғрисидаги хулосасини батамом маъқуллайди.

Партия активи пойтахт областининг барча коммунистлари фикрини ифодалаб, КПСС Марказий Комитетининг Вьетнам масаласидаги позициясини ҳам маъқуллайди. КПСС Марказий Комитетининг Вьетнам масаласида тутган позицияси пролетар интернационализми принципларига, Америка Қўшма Штатлари империализмининг жиноятқорона агрессиясига қарши Вьетнам халқи олиб бораётган қаҳрамонона курашни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш сиёсатига мос бўлиб тушади.

Пленум қарорида кўрсатиб ўтилганидек, коммунистик ва ишчи партиялар Марказий Комитетлари биринчи секретарларининг ҳамда Варшава шартномасига аъзо бўлган мамлакатлар ҳукуматлари бошлиқларининг Варшава ва Бухарест кенгашлари ҳужжатларида баён қилинган принципларни амалга ошириш учун кураш Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш ишида энг муҳим вазифадир.

Область коммунистлари Пленумнинг ҳозирги халқаро вазиятда жаҳон социалистик системасининг жипслиги ва қудратини мустаҳкамлаш, социалистик давлатлар ўртасидаги сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш, ишчилар синфининг халқаро бирдамлигини мустаҳкамлаш мустамлакачилик зулми ва янги мустамлакачиликка қарши кураш олиб бораётган халқларни қўллаб-қувватлаш, миллий озодлик кучлари билан иттифоқни мустаҳкамлаш йўлини оғишмай ўтказиш ҳар қачонгидагига қараганда муҳим эканлиги тўғрисидаги хулосасига батамом қўшиладилар.

Партия активининг йиғилиши КПСС билан Хитой Компартияси ўртасидаги, Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги ўзаро муносабатлар соҳасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Совет ҳукуматининг ўтказиб келаётган йўли ва амалий фаолиятини якдиллик билан маъқуллайди. Хитойдаги сўнгги воқеалар, Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети XI пленумининг қарорлари Мао Цзэ-дун ва унинг группасининг Советларга қарши ўтказаётган буюк давлатчилик сиёсати янги хатарли босқичга ўтганлигидан далолат беради.

Хитой Коммунистик партияси ҳозирги раҳбарларининг халқаро майдонда ўтказаётган йўли, уларнинг социалистик мамлакатларга нисбатан тутган сиёсати бизнинг партиямиз ва совет халқига қарши олиб бораётган душманлик кампанияси, халқаро коммунистик ҳаракатда ўтказаётган бузғунчилик ишлари чуқур ташвишга солмоқда. Зотан Хитой Коммунистик партияси ҳозирги раҳбарларининг ана шу бузғунчилик ишларининг марксизм-ленинизмга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Бундай сиёсат, бундай ҳаракатлар социализм, халқаро ишчилар ҳаракати ва озодлик ҳаракати манфаатларига, хитой халқининг ўзи қўлга киритган социалистик ғалабаларга зарар етказади ва у ўз моҳияти эътибори билан объектив суратда империализмга хизмат қилади.

Коммунистик партия Марказий Комитетининг Пленуми партиямизнинг Хитой Компартияси билан, Хитой Халқ Республикаси билан дўст бўлиб интернационал ҳамкорликда яшашга қаратилган йўлини ҳар тарафлама маъқуллаш билан ҳозирги Хитой раҳбарларининг ленинизмга қарши қарашлари ва буюк давлат миллатчилиги йўлини фош қилишга, марксизм-ленинизмни 1957-1960 йиллардаги Москва кенгашлари ишлаб чиққан бош йўлни ҳимоя қилиш учун курашни кучайтириш ҳақида тамомила тўғри қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг Қарорида ҳақли равишда кўрсатиб ўтилишича, вужудга келган ҳозирги шароитда барча коммунистик ва ишчи партияларни марксизм-ленинизм, пролетар интернационализмининг принципиал негизида жипслаштириш учун кураш олиб бориш янада кўпроқ аҳамият касб этади, коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг янги халқаро кенгашини чақириш учун шарт-шароит тобора кўпроқ етилмоқда.

Бутун партиямиз каби Тошкент областининг партия активи ҳам мамлакатимизнинг иқтисодий, мудофаа ва сиёсий қудратини янада мустаҳкамлашни, область олдида турган хўжалик ва сиёсий вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишни ўзининг асосий вазифаси деб билади. Шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан илгари муваффақиятли бажардилар. Партия активининг йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги Қарорига жавобан областнинг коммунистлари ва комсомолларини, барча меҳнаткашларини Совет ҳокимиятининг яқинлашиб келаётган юбилейини саноат, қишлоқ хўжалигини, фан ва маданиятни ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятлар билан, социалистик меҳнат интизомини ҳар тарафлама мустаҳкамлаш билан нишонлашга чақиради.

Партия активининг йиғилиши идеология кураши кескинлашиб бораётган ҳозирги шароитда ташкилотчилик ва идеология ишларини янада такомиллаштириш, барча партия аъзоларини, барча меҳнаткашларни юксак коммунистик онглилик ва революцион ҳушёрлик руҳида тарбиялаш партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан биридир, деб ҳисоблайди. Область, шаҳар, район ҳамда бошланғич партия ташкилотлари коммунистларга, барча меҳнаткашларга КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларининг мазмуни ва аҳамиятини кенг миқёсда тушунтириб бермоқлари керак.

Партия активининг йиғилиши Тошкент области коммунистлари номидан КПСС Марказий Комитетини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтирадики, область партия ташкилоти, барча меҳнаткашлари ўз сафларини ленинчи Марказий Комитет теварагига тағин ҳам маҳкамроқ жипслаштирадилар, коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини муваффақиятли бажариш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўзларининг куч ва ғайратларини сира аямайдилар.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН МАЪҚУЛЛАНДИ

ҚОЗОН, 9 январь. (ТАСС). Бугун Мусо Жалил номли опера ва балет театрида бўлиб ўтган Татаристон область партия ташкилоти активининг йиғилишида мингдан ортиқ киши қатнашди.

Йиғилишни КПСС Татаристон область комитетининг биринчи секретари Ф. А. Табеев очди.

Йиғилиш иштирокчилари томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний «КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил декабрь Пленуми якунлари» тўғрисида доклад қилди.

Йиғилиш КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқуллади.

* * *

ВЛАДИВОСТОК, 10 январь. (ТАСС). Бугун Владивостокда Қизил байроқли Тинч океан флоти офицерлари уйида Приморье ўлка партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш якдиллик ва жипслик вазиятида ўтди.

Йиғилишни Приморье ўлка партия комитетининг биринчи секретари В. Е. Чернишев очди. Гулдурос қарсаклар остида ва ғоят баланд руҳ билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сиёсий бюроси йиғилишнинг фахрий президиумига сайланади.

Партия активи йиғилишининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети декабрь (1966 йил) Пленумининг якунларини муҳокама қилдилар. Йиғилиш қатнашчилари самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин доклад қилди.

Актив йиғилиши қабул қилган резолюциясида КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқуллади. Йиғилиш қатнашчилари ўлкадаги барча коммунистлар номидан партия Марказий Комитетининг ички сиёсат, шунингдек ташқи сиёсат соҳасидаги ленинча йўлини тўла равишда қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қилдилар. Резолюцияда ўлкадаги коммунистлар ва барча меҳнаткашларнинг Улуғ Октябрь 50 йиллигини муносиб кутиб олишга астойдил интилаётганликлари баён қилинган.

Йиғилишнинг охирида партия гимни «Интернационал» ижро этилди. (ТАСС).

УЗОҚ ШАРҚ ДИЁРИДА

ВЛАДИВОСТОК, 10 январь. (ТАСС). Бу ерда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун шаҳардаги савдо корхоналарини кўздан кечирди, Узоқ Шарқ давлат университетида бўлди. А. Н. Косигин кечқурун Қизил байроқли Тинч океан флоти ансамблининг концертида ҳозир бўлди.

УСТОЗ ИЗИДАН

Уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони марҳум Ҳамроқул ака билан кўп суҳбатлашганмиз. У ҳушмуомала, ширинсухан, очиқ чеҳра киши эди. Йиғилишлар, қабул маросимлари, меҳмондорчиликларда ўзига хос салоҳият билан савлат тўкиб ўтирарди. Салмоқдор, лўнда, мазмунли гапирарди. Халқ мақоллари, қизиқ сўзларни келтириб, одамларни роса кулдирарди. Иш устида қаттиқ қўл раҳбар, бўш пайтда ҳазилкаш жўра эди. Аскияни яхши кўрарди.

Пахта йиғим-терими палласида редакциянинг топшириғи билан колхозга бордик. Ота билан дала айланиб, юлдузлар оламини томоша қилдик. Теримчилар, механик-ҳайдовчилар, шоферлар билан гурунглашдик. «Қуш уясида кўрганини қилади» деганларидек, ҳамманинг қалбида бир мақсад — пахта планини тезроқ бажариш иштиёқи туғён урарди. Вақт чошгоҳдан ошганда иккинчи участкага келдик. Шунда ота бизни ўрта бўй, тўладан келган, сариқ мағиз юзли, истараси иссиқ киши билан таништирди.

— Ўсарбой Жўраев, шу участканинг каттаси, — деди мамнунлик билан ва сўнгра уни захматкаш, инсонпарвар, назаркарда деб атади. Ўнг кафтини Ўсарбой аканинг елкасига қўяркан, — вақт-соати етиб мен пенсияга чиқсам, ўрнимга шу киши раис бўлади, деди. Бир оз сукут сақлагач, яна гап қотди. — Донишманддан «Эл орасида назаркарда бўлмоқ учун нима қилмоқ керак?» деб сўраганларида, «Элат учун нина билан қудуқ қазимоқ керак» дебди. Шунга ўхшаш Ўсарбой эл-юрт хизмати учун маҳкам бел боғлаганлардан.

Ўсарбой аканинг меҳнат фаолиятини қаранг: кетмончи, химизатор, звено бошлиғи, бригадир. Лўнда қилиб айтганда, пахтапарвар киши. Қирқ йилдан бери пахта ишқида куйиб-ёнади. Ҳамроқул ота шогирдининг талантига тан бериб «ўрнимга шу киши раис бўлади» деган бўлса ажаб эмас.

Ота вафотидан кейин колхоз раислигига сайланган Ўсарбой Жўраев устози изидан борди. Ўзидан каттани ака, кичикни ука, тенгқурини ўртоқ деб билди. Камтарлик йўлини тутди. Одамларнинг аччиқ-чучугига шерик бўлди. Колхозчилар билан баравар нафас олиб, бир сафда қадам ташлади. Кеча-кундуз жамият бойлигини кўпайтириш юрт осойишталигини сақлашни ўйлади. Янгилик тарафдори бўлди. Халқ, давлат манфаатини ҳамма нарсадан устун қўйди. Буни кўрган халойиқ «хайрият адашмабмиз. от босган изни той ҳам босадиган бўлди» деб қувонди.

— Раисликка янги сайланган кезимда кўп изтироб чекдим,— ҳикоя қилади у, — бир томондан устоздан жудолик қайғуси, иккинчидан «бир товуққа ҳам дон керак, ҳам сув» деганларидек, катта хўжалик ташвиши қалбимни ўртарди. Колхознинг ота давридаги шуҳратини сақлаб қолиш ва шарафлаш йўллари ҳақида ўйларканман, юрагим орзиқиб кетарди. Шундай оғир вазиятда партия ташкилоти берган мадад, тажрибакор деҳқонлар кўрсатган дўстона ёрдамни бир умр унутмайман.

Ўсарбой ака устоз йўлини тутди. Устоз эса одамларнинг кўнглига йўл, дардига малҳам топа оладиган улуғ инсон эди. У ҳам шундай қилди. Хўжалик олдида турган вазифаларни ширин сўз, хушмуомила билан меҳнат аҳлининг онгига сингдирди. Пахта, гўшт-сутни кўпайтиришга ким қандай ҳисса қўшишини аниқлади. Пиллакор, боғбонларни ҳам эсдан чиқармади. Илғорларни ардоқлади, қолоқларга қолоқликдан чиқишда кўмаклашди. Ҳаммани мўл ҳосил, кўп маҳсулот етиштиришга отлантирди.

Янги раис халқ овозига қулоқ солди. Меҳнат аҳлида изланиш, янгилик кашф этиш ҳис-туйғусини кучайтирди. Пахтанинг ялпи миқдорини кўпайтириш, сортини яхшилаш, таннархини арзонлаштириш масаласини биринчи ўринга қўйди. Сарфланган меҳнат ва маблағни беш-олти баравар ошириб ундириб олишга ўргатди. Ҳисобидан адашган деҳқон ҳамёнидан айрилишини уқтириб, ҳаммани ҳисоб-китоб билан иш тутишга чорлади.

Интизом — ғалабанинг калити. Шўралисойликлар буни яхши билади. Улар қийинчиликлар, табиий офатларни интизомлилик, уюшқоқлик, матонат билан енгиб келганлар. Ўсарбой ака шу анъанани давом эттирди. Колхозчиларда топширилган иш учун масъулият ҳисси кучайтирилди. Ҳар ким ўз постида соқчилардек хушёр туриб, мардонавор меҳнат қилди. Кунлик топшириқни тўла ва ошириб бажариш, бу ҳақда аниқ ахборот бериш одат тусига киритилди. Меҳнат пешқадамлари рағбатлантириб борилди.

Биз ўз имкониятимизни ҳисоблаб кўриб мажбурият оляпмиз. Лекин гарданингизга олаётган вазифа умум хўжалик миқёсидаги вазифадан кам бўлмаслиги керак. Шу асосда звенолар, бригадалар, участкалар бўйича ҳосилдорликни ошириш тадбирлари белгиланди, социалистик мажбурият қабул қилинди. Унинг ижроси текшириб борилди.

Колхоз 1966 йилда гектаридан 35 центнердан ҳосил олди, салкам 5000 тонна пахта сотиб, социалистик мажбуриятини бажарди. Бу Ўсарбой Жўраев бошлиқ правление, Бурхон Султонов бошлиқ партия бюроси аъзолари тажрибакорлар ва активлар билан ҳамкорликда амалга оширган улкан тадбирлар, колхозчилар ижодий меҳнатининг самарасидир.

Биз Ўсарбой аканинг пахтачиликка оид фаолиятидан бир шингил мисол келтирдик, холос. Чорвачилик, пиллачилик, боғдорчилик соҳаларида амалга оширилган тадбирлар ҳам диққатга сазовордир. Мана бир мисол. Колхоз 1966 йилда давлатга 400 тонна сут, 160 тонна гўшт, 14.5 тонна пилла, 150 тонна мева ва бошқа маҳсулотлар сотди. Ҳамма тармоқлар фойда келтирадиган бўлди. Колхоз тарихида бундай катта муваффақиятларга эришилганини бобо деҳқонлар ҳам эслай олмайди.

Яқинда яна колхозда бўлдик. Правлениега кираверишда ипак гилам устига Ҳамроқул отанинг катта расми қўйилибди. Гўзал сиймонинг кенг кўкрагида учта «Ўроқ ва Болға» олтин юлдуз медали, қўша-қўша Ленин ордени ва бошқа орденлар, медаллар порлаб турибди. Бошида машҳур Марғилон дўпписи. Ота «ҳорманглар энди, азаматлар» деб жилмаяётгандек туюлади. Расм рўпарасига келганда бир дақиқа сукутга чўмдик. Ҳа, Шўралисойга узоқ-яқиндан келган ҳар бир киши бу мангу ҳаёт улуғ инсонга таъзим бажо келтирмай ўтолмайди. Ўсарбой ака дилидаги бир сўзни айтди.

— Колхозимизга меҳмон-измонлар келди-кетдиси ота даврида қандай бўлса, ҳозир ҳам шундай. Майли келишаверсин, дўстлар учун эшигимиз доим очиқ. Баъзан Тошкентдан, Москвадан, чет эллардан меҳмонлар келишини эшитиб саросимага тушиб қоламан. Ўшандай паллада шу расм рўпарасига келсам ота мадад бергандек ўзимни енгил сезаман.

Ота кўп васиятлар қолдирди. Шулардан баъзиларини сўзлаб берди раис.

— Бугунги ишни эртага қолдирманг, чунки эрталик иш бугунгидан кам бўлмайди.

— Фурсат сизни кутмайди, сиз фурсатдан воқиф бўлиб, темирни қизиғида босинг.

— Бир киши, звено ёки бригаданинг ғалабаси ҳамманинг қалбига ўт ёққанда юк осон кўчиб, манзил қисқаради.

— Ўзганинг шуҳратига ҳарсак чалгандан меҳнат билан ўша шуҳратга интилган яхши...

— Отанинг бу сўзларида олам-олам маъно бор, — изоҳ берди Ўсарбой ака, — ақлли деҳқон бугунги ишни эртага қолдирмайди. Мана бир мисол. Биз бу йил колхозимиз бўйича 40 центнерли ҳосилни кўзлаяпмиз. Шунга яраша тараддуд кўряпмиз. 1400 гектар пахта ери шудгорланиб, қуйруқдек ҳолга келтириб қўйилди. Ариқ-

зовурлар қазилиб бўлди. Кўпгина ўғит тўпланди, яна тўпланяпти. Колхозчилар агрозоотехника курсларида ўқияпти. Тракторлар ремонти тугалланай деб қолди. Бу ишларни ҳозир битказиб қўймасак, баҳорда вақт тиғиз келиб қийналиб қоламиз. Чунки баҳорнинг ҳам ўзига яраша ташвиши ва гашти бўлади.

Ўсарбой ака билан суҳбатимиз «донолар фикри қаримайди» деган нақл тўғрилигини яна бир карра исботлади.

М. НАЗАРОВ,

«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ЧИНИҚИШ МАКТАБИ

Энг адолатли жамият—коммунизм қуриш партиямизнинг олижаноб мақсадидир. Лекин бу жамият ўз-ўзидан, айрим кишиларнинг хоҳиш-эътибори билан қурилмайди. Коммунизм миллионларнинг фидокорона меҳнати билан барпо этилади. Демак, порлоқ эртамизни яқинлаштириш учун обдон меҳнат қилишимиз, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини кун сайин оширишимиз, ҳар бир меҳнаткашни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашимиз лозим. Ҳар бир партия ташкилоти ўз фаолиятини мана шу буюк мақсадга қаратмоғи даркор.

Коммунистларни актив жамоат ишига тортишнинг кучли воситаларидан бири партия топшириғидир. Партия Уставида белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун бошланғич партия ташкилотлари мана шу кучли воситадан фойдаланиб иш кўрадилар, омма орасида ташкилотчилик ва идеология ишларини олиб борадилар. Коммунистлар виждон бурчларини ва партиявий топшириқни бажариб, партиянинг жанговар сўзини ҳар бир меҳнаткаш онгига етказадилар.

Каттақўрғон шаҳар партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленуми қарорларини амалга оширишда партиявий ишнинг мана шу синалган методидан кенг фойдаланмоқдалар. Бошланғич партия ташкилотлари ҳар бир коммунистнинг партия топшириғини пухта, ўз вақтида бажаришига, жамоат ишларида актив иштирок этиши, ҳамиша омма орасида бўлишига алоҳида эътибор беряптилар. Шуниси қувончлики, шаҳар партия комитети ҳисобида турган коммунистларнинг асосий кўпчилигида партия топшириғи бор.

Ёшларни меҳнат жараёнида чиниқтириш, уларни партия топшириқларини бажаришда ибрат кўрсатиш руҳида тарбиялашда кекса коммунистлар намуна бўляптилар. Бундан уч йил муқаддам шаҳар партия комитети ҳузурида партияга қабул қилиш ва коммунистларнинг шахсий ишларини кўриб чиқиш билан шуғулланувчи жамоатчилик асосида ишлайдиган комиссия тузилган эди. Комиссия шаҳар партия комитетига ҳар жиҳатдан ёрдам беряпти.

Биз бу борада штатсиз комиссиянинг тўла фаолият кўрсатишига имконият яратиб берганмиз. Баъзан шундай ҳоллар ҳам юз берадики, бошланғич партия ташкилотлари партияга қабул қилиш тўғрисидаги ҳужжатларни Устав талаблари асосида расмийлаштирмайдилар. Яқинда 6-ўрта мактаб бошланғич партия ташкилоти ўқитувчи комсомол аъзоси Т. Жабборовани партия аъзолигига кандидатликка қабул қилган. Лекин ўртоқ Жабборова комсомол рекомендацияси олмаган экан. Комиссия аъзоларининг таклифи билан у шаҳар комсомол комитетидан рекомендация олгач, мактаб бошланғич партия ташкилоти уни КПСС аъзолигига кандидат этиб қабул қилиш тўғрисида қайтадан қарор чиқарди.

Бу шунчаки қараганда расмиятчилик бўлиб туюлсада, аслида комсомол ташкилотларининг таъсирини, обрўсини ошириш мақсадида қилинган иш эди.

Комиссия аъзолари партияга қабул ҳамда шахсий иш ҳақидаги ҳужжатларни пухта расмийлаштириш ва ўрганиш билан бирга бошланғич партия ташкилотларида бўлиб, ёшлар билан суҳбатлашадилар, уларга фойдали маслаҳатлар берадилар. Бу эса партия сафини илғор, ташаббускор ва билимли ёшлар ҳисобига ўстириш имконини бераётир.

Шаҳар партия комитети ҳузурида саноат корхоналари, транспорт, қурилиш, савдо ташкилотларининг хўжалик фаолиятига раҳбарлик қилувчи экономика совети ишлаб турибди. Унинг таркибида тўрт секция бор. Ёғ-мой комбинатининг экономисти коммунист А. Бекиров бошчилик қилаётган саноат секцияси ёш коммунистларни жамоат ишларида актив қатнаштиришда, саноат корхоналарининг молиявий ишларини назорат қилишда ибрат кўрсатмоқда. Секциянинг ташаббуси билан саноат ишлаб чиқаришининг иқтисодий самарадорлигини оширишда партия ташкилотларининг вазифаси ҳақидаги масала шаҳар партия комитети пленуми муҳокамасига киритилди.

Биз коммунистларга партия топшириқлари беришда уларнинг тажрибаси, билими, тайёргарлиги, қобилиятини албатта ҳисобга оламиз. Чунки, шундай йўл тутилганида топшириқлар оқибатсиз қолмайди ва ҳар бир коммунист амалий иш жараёнида ўзи қўшган ҳиссани яққол сезиб туради.

Яқинда бошланғич партия ташкилотлари партия йиғилишларини қандай тайёргарлик билан ўтказаётганликларини билмоқчи бўлдик. Бу ишда юздан ортиқ коммунист қатнашди. Коммунистлардан Ғ. Муродов, Т. Гудзикевич, Қ. Бобоқулов, М. Маклецов ўртоқлар «Ингичка» кони партия комитетининг бу соҳадаги иш фаолияти билан танишиб чиқдилар. Кон партия ташкилоти шаҳардаги энг йирик ташкилотлардан ҳисобланиб, унга салкам 200 коммунист уюшган. Бу ерда 10 цех партия ташкилоти, 12 партия группаси бор. Кўриниб турибдики, конда партиявий-ташкилий ва сиёсий-оммавий ишларни олиб бориш учун катта тажриба, билим, маҳорат талаб қилинади. Шу боисдан ҳам бу ерга текширишга борган ўртоқлар партиявий-ташкилий ишлар билан таниш эдилар. Улар шаҳар партия комитетида тегишли йўл-йўриқ ва маслаҳат олгач, ишга киришишди ва топшириқни муваффақиятли адо этишди. Худди шундай текширишлар бошқа партия ташкилотларида ҳам ўтказилди.

Тажриба шундан далолат берадики, коллективнинг етакчи кучи бўлган коммунист ва комсомоллар амалий ишда намуна бўлган жойда ишлаб чиқариш топшириқлари муваффақиятли бажарилаверади. Куйбишев номли ёғ-мой комбинати коммунистларининг фаолияти ҳам худди шундан далолат бериб турибди. Бу ердаги 200 коммунистнинг аксариятига партия топшириғи берилган. Меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилган, квартал планлари ҳамма кўрсаткичлар бўйича ҳамиша ошириб адо этилади. Комбинат коллективининг республика саноат корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада фахрли иккинчи ўринни олганлигининг боиси ҳам шунда.

Шаҳар коммунистларининг ишлаб чиқаришдаги авангардлик роли, обрўси кун сайин ортиб бормоқда. Улар партия топшириғи коммунист учун имтиҳон эканини, партия топшириғини бажариш чиниқиш мактаби эканлигини яхши билишади.

Шу билан бирга амалий фаолиятимизда жиддий камчиликлар ҳам борлигини эътироф этишимиз керак. Бизда шундай ҳоллар ҳам борки, баъзи коммунистлар бир йўла уч-тўрт жамоат ишини бажарганлари ҳолда, айрим коммунистлар «юқоридан буюришмаса бизга нима» қабилида иш тутишади. Бундай ярамас практикага чек қўйиш зарур.

Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотларининг ташкилотчилик ролини кучайтириб, коммунист деган номни янада улуғлаш учун курашаверади.

А. САИДОВ,

Каттақўрғон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

СУРАТДА: бинокорлар бригадасининг бошлиғи В. Ликашук. У бошқараётган коллектив Ўзбекистон пойтахтида Украина кварталини барпо қилаётган азаматлар мусобақасида пешқадамлик қиляпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ украиналик қардошларимиз Тошкент аҳолиси учун анчагина уй қуриб берди.

А. Тўраев фотоси.

НАВОИЙ АСАРЛАРИ ЛЕНИНГРАДДА

Шу кунларда бутун мамлакат улуғ Навоий юбилейига қизғин тайёргарлик кўрмоқда, унинг асарлари қайта-қайта чоп этилмоқда. Яқинда Ленинградда буюк мутафаккирнинг шеър ва достонлар тўплами рус тилида 25 минг нусхада нашр этилди.

Бу китоб адабиётшунос олим ва шоир С. Н. Ивановнинг кириш сўзи билан очилади. Тўпламда улкан санъаткорнинг «Чор девон»идан энг гўзал намуналар танлаб берилган. Ғазалларни шоирлардан В. Рождественский, Н. Лебедев, С. Сомова, Т. Спендиарова, Л. Пеньковский, В. Потапова, Н. Ушаков, С. Иванов, В. Звуяченцева, М. Замаховский, П. Карабаналар таржима қилишган.

Буюк сўз санъаткорининг рус тилидаги бу китобида кўпгина янги таржималар ҳам ўрин олган. Масалан, Навоийнинг мухаммаслари Н. Лебедев таржимасида берилган. «Соқийнома»ни Л. Пеньковский, Н. Лебедевлар таржима қилишган. Таржимонлар Навоийнинг қитъа, рубоий ва туюқларини таржима қилиш ўзларидан ғоят катта маҳорат ва масъулият талаб қилишини яхши ҳис этганлар. Шоир С. Иванов томонидан таржима қилинган қитъа ва туюқлар оригиналга жуда яқинлиги билан диққатни тортади.

Китобга, жумладан, Навоийнинг «Ҳайратул аброр», «Лайли ва Мажнун», «Фарҳод ва Ширин», «Сабъаи Сайёра», «Садди Искандарий» достонларидан намуналар ҳам киритилган. Бу асарларни таржима қилишда М. Тарловский, С. Липкин, Л. Пеньковский, Н. Лебедев. В. Державин каби таниқли шоирлар қатнашишган. Тўпламдан буюк адибнинг «Лисон-ут-тайр» асари ҳам ўрин олган.

Китобни тузувчи С. Иванов улуғ сўз санъаткори асарларидаги кўпгина номларга изоҳлар ҳам бериб, яхши иш қилган. Булардан ташқари, китоб охирида Навоий асарларида учрайдиган баъзи мураккаб сўзлар учун алоҳида луғат тузилган.

Мутафаккир шоиримиз асарлари Ленинградда нашр қилиниши социалистик жамиятда қардош халқлар адабиёти ва маданияти ҳамманинг энг азиз маънавий мулки эканини яна бир карра исботлайди.

М. ШАРИПОВ.

БЕПАРВО БЎЛМАНГ

Ахлоқ мавзуида

Газета саҳифасида ахлоқ-одоб мавзуидаги мунозарани ўқиб борар эканман, мен ҳам ўз ҳаётимдаги воқеаларни эсладим.

Бир мақола муаллифи жиноятларнинг ярми ичкиликдан содир бўляпти деб ёзган. Ичкилик бор жойда, албатта таъби хиралик, иғво ва фисқ-фасод юз беради. Оиладаги муросасизликлар, қўйди-чиқдилар ҳам деярли кўпчилиги ичкилик туфайли содир бўляпти. Айрим ёшларнинг шаробхўрлик балосига мубтало бўлиб кетишида оилада ичкилик ичувчиларнинг борлиги ҳам қанчалик таъсир кўрсатишини унутмаслик керак. Баъзан ота ва бола биргаликда ичиб, бемаъни гапларни айтиб, ҳазиллашиб ўтириши, ёки бир-бирини сўкишиб ўтирганини кўрасиз. Ёки қайнота билан қайнона олдида куёвнинг ичиб қийшайиб ўтириши-чи? Булар ўтакетган одобсизлик, ота-она ва қайнота қайнонага нисбатан ҳурматсизликдир.

Эрталаб ширин-шакар болаларингиз ва севимли рафиқангиз олдидан хурсанд бўлиб кўчага чиқасиз. Иш жойига етиб келгунча «бош оғриғи» қилиб кўчага чиққан безорининг автобус, трамвай ёки троллейбусда бировларни ҳақорат қилаётганини кўрасиз. Таъбингиз хира бўлади. Кечгача ўзингизга келмайсиз. Баъзан бу нарса ишдан қайтишда юз беради. Бола-чақа олдига асабларингиз бузилган ҳолда кириб келасиз.

Бировни ҳақоратлаётган ёки унга ташланаётган мастдан ҳалиги кишини ҳимоя қилиш учун ҳаракат қиласиз. Чунки виждонингиз шуни талаб қилади. Лекин шундай пайтларда томошабин бўлиб турувчи ўртоқлар ҳам учраб қолади.

Фикримнинг исботи учун бир-икки мисол келтираман.

Наманган шаҳар педагогика билим юртида ўқитувчилик қилардим. Кунлардан бирида кеч соат 10 да иккинчи смена дарсини тугатиб келяпмиз. Мен, Султонов, Тоҳиров номли икки ўқитувчи, икки студент қиз ҳам бирга келишаётгандик. Икки безори маст ҳолда рўпарадан келиб қолди. Уларнинг бири қизлардан биттасига ёпишди. Мен шошиб бориб, қўлидан қизни халос этишга уриндим. У қизни қўйиб юбориб, мени уришга тушди. Маст кишини уриш унча қийин эмаслиги учун мен ҳам ўзимни ҳимоя қилишга ҳаракат қилдим. Лекин иккинчи безори қўққисдан бурнимга пичоқ уриб, ярадор қилди. Безорилар қўлга олинди ва жиноий жазога тортилди, лекин менинг бурнимда абадий нуқсон бўлиб яра ўрни қолди.

Юқорида оилада ароқхўрнинг бўлиши болалар тарбиясига ҳам ёмон таъсир этишини айтдим. Бу ҳақда жуда кўп гапирилган ва ёзилган. Мен ҳам бир мисол келтирай.

Беш ёғоч даҳасида яшардим. Бир қўшнимиз ҳар доим кечқурун ичиб маст бўлиб келар, болалари олдида куракда турмайдиган гаплар билан сўкинар, баъзан болаларни ҳақоратларди. Болалар тарбиясига эътибор бермасди. Оқибатда ўғиллар ҳам (айниқса кичиги) ичадиган бўлди. Бир кун кичик ўғил ичиб келиб отасини ура бошлаган. Катта ўғил отани қутқармоқчи бўлганда ука унга пичоқ уриб юборади. У оғир жазо билан авахта қилинди, ака эса шу жароҳат туфайли нимжон бўлиб, кейинчалик оламдан кўз юмди, ёш болалари етим қолди.

Мана кўриб турибмизки, ичкилик не-не бахтсиз оқибатларга олиб келяпти. Ичкилик ичилмаган хонадонда тарбияланган болалар бутунлай бошқача. Наманган шаҳрининг Андижон кўчасида яшовчи Турғунбой ота Қаюмов оиласига бир назар ташлайлик. Ота ҳозир пенсияда. Қирқ йил артелда ишлади. Беш ўғил, икки қизни тарбиялаб вояга етказди. Қизлар узатилиб, ўғиллардан тўртови уйлантирилди. Ўғиллар ҳаммаси бир ҳовлида, болалари бор. Оиладаги йигирмадан ортиқ жон бир қозондан овқатланишади. Икки ўғил ота ишлаган ипак тўқиш комбинатида унинг касбини давом эттиришяпти. Бутун маҳалла бу оилани ҳавас қилади. Куз келди-ҳамма овқатларини ғамлаб олишади, Сўқим ҳам сўйиб, гўшти кўзаларга босилади. Қовун-тарвуз, олмаю нок ертўлага ғамланади. Қишин-ёзин маъмурчилик, тўкин-сочин. Бибинисо хола бу коллектив хўжаликнинг бошқарувчиси. Ҳамма ўғиллари маошларини олиб келиб, она қўлига топширишади. Болалар ҳаммаси яхши кийинтирилган, одоб ва ахлоқи жойида. Меҳмондорчилик ҳам ўрнига қўйилади. Келинлар бир-бири билан аҳил ва иттифоқ. Шунча жондан иборат бўлган бу хонадонда бирор марта жанжал ёки келишмовчилик бўлганини ҳеч ким эшитган эмас. Турғунбой ота эса маҳалланинг энг обрўли кишиси, бирорта тўй ёки йиғилиш у кишининг маслаҳатисиз бўлмайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, оилада 100 сўмдан ортиқ маош оладиган киши йўқ. Шунга қарамай булар бадавлат ҳаёт кечиришяпти. Чунки бу оила учун ичкилик бутунлай ёт. болаларнинг ҳеч бири оғзига ичкилик олган эмас.

Ичкилик иллати ҳақида кўп гапирдик. Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, кейинги вақтда нима учундир Тошкент шаҳрида ресторанлар қуришга кўпроқ эътибор берилмоқда.

Бизнинг жамоат жойларида, айниқса ресторанларда қатъий тартиб ўрнатиш, ҳаддан ташқари ичкилик билан савдо қилишга уриниш ҳолларига чек қўйиш керак.

Ресторан баъзи ёшларни ичкиликка ўргатади. Менингча, ўз рафиқаси ёки ўғил-қизини бирга ёнига олиб, ресторанда овқатланувчи киши кам топилса керак. Ким ҳалол меҳнат, пешана тери билан топилган пулни совургиси келади? Шу билан бирга ҳамма вақт ҳам ресторанда овқатлана олмайди киши. Эҳтимол, ресторанлар кўпроқ фойда келтирар, лекин бизда биринчи ўринда инсон ва унинг тарбияси масаласи туради.

Ичкиликбозликка қарши кураш бутун жамоатчиликнинг ишидир. Бас, шундай экан, кишиларимизнинг осойишталигини бузувчи ароқхўрларга нисбатан бепарво қараб бўлмайди.

И. АБДУЛЛАЕВ.

Филология фанлари кандидати.

ЯНГИЕР шаҳридаги ихтисослаштирилган темир-бетон қувурлар заводи коллективи Мирзачўл учун ой сайин кўплаб шундай маҳсулот етказиб бермоқда. Суратда: юқори босимга чидамли тайёр қувурлар.

А. Горокрик фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ҚИСҚА САТРЛАР

Сирдарё. Гулистон район марказида Гулистон қурилиш-монтаж бошқармаси қурувчилари қисқа вақт ичида иккита кўп хонали икки қаватли уй, китоб магазини ва 300 томошабинга мўлжалланган кинотеатр биноларини қуриб фойдаланишга топширди. Шунингдек, Зомин район марказида ҳам икки қаватли маъмурий бино, маиший хизмат кўрсатиш комбинати қурилди.

П. БУХОРОВ,
У. ҚОРАЖОНОВ.

Сурхондарё область. Шўрчи район матлубот жамияти ходимлари ўтган йил умумий савдо планини 110, пай тўплаш планини 112 процент, шунингдек кооперативга аъзолар қабул қилиш, китоб савдоси планларини ҳам орттириб адо этган эдилар. Матлуботчилар юбилей йилида барча савдо тармоқлари бўйича планни 110 процентга етказиб бажариш мажбуриятини олиб ишламоқдалар.

Р. АБДУРАҲМОНОВ.

Республикамизнинг бир группа туристлари Руминия ва Болгария республикалари бўйлаб саёҳатга йўл олдилар. Саёҳатчилар 15 кун давомида ҳар иккала мамлакатнинг маданий ҳаёти, тарихий ёдгорликлари билан танишадилар.

А. ТОШПУЛАТОВ.

Ўзбекистон районининг маркази Яйпан қишлоғи кун сайин кўркамлашиб бормоқда. Яқинда бу ерда қурилган янги автовокзал район маркази ҳуснига-ҳусн қўшди.

С. ХОЛМАТОВ.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан

РЕВОЛЮЦИОН ХОРАЗМ

Улуғ Октябрь тонгида болқиган озодлик қуёши қадимий Хоразм воҳасига ҳам ҳаётбахш шуъла таратди. «Аврора»нинг қудратли садоси мустабид хон тахтини зўр куч билан ларзага келтирди. 1920 йилнинг 2 февралида революция ғалабаси туфайли хонлик истибдоди абадий тугатилди. 1920 йилнинг 26 апрелида собиқ хон саройида биринчи Умумхоразм халқ қурултойи очилди. Қурултой Хоразм Халқ Совет Республикаси тузилганлигини эълон қилди.

Бу саҳифада Хоразм меҳнаткашларининг озодлик учун кураши, революцион ҳаракат ва оловли йиллар тарихидан баъзи лавҳаларни ўқийсиз.

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНГА

«РСФСР Халқ Комиссарлари Совети Раиси ўртоқ В. И. Ленинга:

Қимматли ўртоқ, Сизга хурсандлик билан хабар қиламизки, биз Совет Хоразмида тинч қурилишга киришдик. Биз Сизнинг айтганларингизга қатъий амал қилиб, эски чор ҳукумати қўллаб-қувватлаган туркман билан ўзбек ўртасидаги душманликни тугатиш ва Хоразмнинг барча халқини ягона қардошлик оиласига жипслаштириш учун ҳамма нарсани қиламиз. Ҳар биримизнинг қалбимизда чуқур жой олган Сизнинг сўзларингизга амал қилиб, деҳқонларимизнинг ҳаётини қайта қуришга киришдик. Биз илгари чор мустамлакачилари сиёсати йўл қўймаган ўз саноатимизни ташкил этиш билан шуғулланмоқдамиз ва бунда ҳам Сиз томондан чизиб берилган янги иқтисодий сиёсатга амал қиламиз. Биз Хоразм республикасининг икки йиллигини нишонлаб меҳнат қаҳрамонларимиз учун Меҳнат ордени таъсис этдик. Қимматли ва севимли устозимиз, Сиздан Марказий Ижроия Комитети қарорига мувофиқ берилган бу орденни қабул қилиб олишингизни ва уни Шарқда меҳнат озодлиги символи сифатида тақишингизни сўраймиз».

(Бу хатни Хоразм Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Хоразм Халқ Совет Республикаси Марказий Ижроия Комитети 1922 йил 15 февралда қабул қилган).

РАҲНАМО

Улуғ Октябрь социалистик революцияси Хоразмда революцион ҳаракатнинг кучайишига катта таъсир кўрсатди. 1919 йил кузида халқ оммаси феодал ҳокимиятга қарши қуролли ҳужумга ўтди.

1919 йил охирида Хива меҳнаткашлари вакиллари Туркистон республикаси ҳукуматига ёрдам сўраб мурожаат қилдилар. Қизил Армия қўшинлари қўзғолон кўтарган халққа ёрдамга келди. Н. Б. Шайдаков қўмондонлигидаги Хива группаси қўшинлари революционерларга актив мадад беришди.

1920 йил февралида халқ революцияси ғалаба қилди. Хивада «Яшасин инқилоб!», «Яшасин Ленин!» деган хитоблар янгради. Хонликнинг ағдарилиши, Хоразм Халқ Совет Республикаси тузилиши воҳа меҳнаткашлари ҳаётида буюк тарихий воқеа бўлди.

Хоразм Коммунистик партияси революция ғалабаларини сақлаб қолиш, босмачилар ва синфий душманларни тор-мор қилиш, совет тузумини мустаҳкамлаш учун қаттиқ кураш олиб борди. Ўлкада ўтказилган барча революцион ўзгаришлар, инқилоб душманларининг фитналарига, Жунаидхон бошчилигидаги босмачилар тўдасига қарши кураш Коммунистик партия раҳбарлигида амалга оширилди.

... Революция ғалабасидан кейинги дастлабки кунлар. Синфий душманлар ер тагидаги илон каби изғишиб юрарди. Руҳонийлар Мадаминхон мадрасасига тўпланиб, контрреволюцион фитна тайёрладилар. «Мамлакатда динсизлар бўлмасин!», «Кофирларга қарши сўнгги нафасимизгача курашамиз!» деган шиор остида революция душманлари қуролланаётганлиги маълум бўлди.

Партия Марказий Комитетига бу воқеа хабар қилингач, шошилинч тадбирлар кўрилди. Коммунистлар бошчилигидаги кўнгилли комсомол отряди тузилди. Хивадаги рус ваколатхонаси орқали бир группа қизил аскарлар чақирилди. Мадраса қуршаб олинди. Операция муваффақиятли ўтди ва фитна тугатилди.

Бунга ўхшаш эпизодларни кўплаб келтириш мумкин. Коммунистик партия раҳнамо бўлганлиги учун ҳам душманларнинг хуруж ва найранглари ҳар гал барбод этилди.

Коммунистик партия ғояларига, революция ишига битмас-туганмас садоқат намуналарини кўрсатган Аҳмаджон Иброҳимов, Қурбон Берегин, Жума Оташев, Ҳабиқ Мусо, Матёқуб Ўзбеков, Жуманиёз Қаландаров сингари революционерлар ҳамда рус халқининг кўпгина ажойиб фарзандлари ўз номларини абадий шон-шуҳратга буркадилар. Халқ революция қаҳрамонларини мангу шарафлайди. Биз янги тузумни барпо этишга ҳисса қўшганлигимиз билан фахрланамиз.

А. МАҲМУДОВ,
революция ветерани, шахсий пенсионер.

КУРТАК

Россиядаги февраль буржуа-демократик революциясининг ғалабаси чекка ўлкаларда меҳнаткашларнинг революцион-озодлик ҳаракатини ривожлантиришда кучли восита бўлди. Хива хонлигида ҳам халқнинг озодлик ҳаракати кучайди. 1917 йилнинг мартида Урганчда ишчи депутатлари Совети, Хивада солдат депутатлари Совети ташкил топди.

Ишчи ва солдат депутатлари Советлари меҳнаткашларнинг сиёсий намойишларини ташкил этдилар. Исфандиёрхон омманинг тазйиқи остида халққа демократик эркинликлар бериш тўғрисида манифест эълон қилди. Мажлис ва коалицион ҳукумат тузилди. Мажлис ва янги ҳукумат узоқ яшамади. Исфандиёрхон Хива гарнизони бошлиғи полковник Зайцев бошчилигидаги рус казак офицерлари билан контрреволюцион фитна ташкил этди. 1917 йил ноябрь ойида мажлис ва унинг ҳукумати тарқатиб юборилди, революцион ва демократик кучлар таъқиб остига олинди.

Халқ революциясини тайёрлаш ва ўтказиш даврида янги жамият куртаклари — Советлар омма ўртасида кенг тарғибот ва ташкилотчилик ишларини олиб бордилар.

Хоразм халқ революцияси ветеранларидан бир группаси.

АРАФА

...1920 йил, 1 февраль кечаси. Уйда эдим. Солдат шинелидаги йигит рухсат билан ҳузуримга кирди. Илиқ сўрашдик. Қисқача суҳбатдан кейин у йигитлар мени таклиф қилишганлигини айтди.

—Қаерга?—сўрадим.

—Девонбегининг ҳовлисига. У ерда ўртоқларим йиғилишган, — деди меҳмон.

Бордим. Қизил аскарлар, бир неча танишларим мени иссиқ кутиб олишди. Суҳбатнинг бориши ва гап-сўзлардан озодлик тонги ёришаётганлиги сезилиб турарди.

—Энди бир ашула қилиб берсангиз,—дейишди йигитлар.

Куй куйлашдик, чақчақлашдик.

Эртаси кун хон тахтдан туширилганлиги, халқ революцияси ғалаба қилганлиги тўғрисидаги хушхабар бутун Хоразмга таралди. Соз ва ашула билан халқ орасига кириб бордим.

ШЕРОЗИЙ (Мадраҳим ЁҚУБОВ),
республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби.

Хоразм тарих революция музеида.

ТАРИХИЙ САНАЛАР

● 1920 йил, 2 февраль — халқ революцияси натижасида Хивада хон ҳокимияти ағдарилди.

● 1920 йил, 26 апрель — Умумхоразм халқ қурултойи Хоразм Халқ Совет Республикаси тузилганлигини эълон қилди.

● 1920 йил, 13 сентябрь — РСФСР билан ХХСР ўртасида иттифоқ шартномаси тузилди.

● 1923 йил, октябрь — Хоразм Халқ Совет Республикаси Хоразм Совет Социалистик Республикасига айлантирилди.

● 1924 йил, сентябрь—миллий-давлат чегараланиши тўғрисидаги қарорга мувофиқ, Хоразм Ўзбекистон ССР составига кирди.

ДАВР ВА ҚАДР

1904 йилнинг 30 январида Хоразмда табиий офат юз берган. Сув тошқини натижасида 2432 уй бузилган, 17 киши ҳалок бўлган, жуда кўп деҳқон оилалари бошпанасиз қолган.

Эҳтимол, Хива хони бошпанадан, мол-мулкдан ажралган бева-бечораларга ёрдам бергандир! Асло йўқ. Ёки хоннинг хазинаси бунга имкон бермаганмикин! Бундай ҳам эмас. Фикримизни исботлаш учун бошқа бир воқеани эшитинг.

Ўша йили рус-япон уруши бошланди. Хон оқ подшога садоқат рамзи сифатида ўз номидан 10 минг сўм, шоҳзода номидан 5 минг сўм пулни, 2000 дона пўстинни уруш эҳтиёжлари учун ёрдам тариқасида ҳадя қилади. Бу совға учун оқ подшо Хива хонига миннатдорчилик изҳор қилганлиги ҳақида Тошкент генерал-губернатори ёзган хат давлат архиви фондида сақланмоқда.

Бу факт хон ўз шуҳрати ва салтанатини ўйлаб, жафокаш халққа раҳм-шафқат қилмаганлигини, инсон қадр-қиммати топталганлигини кўрсатади.

КАМОЛАТ

Ўн беш ёшда эдим. Юсуфбой Салимжоновнинг пахта тозалаш заводига ишга кирдим. Ишчилар бир-бири билан аҳил эди, суҳбатлашардик, дардлашардик. Менга айниқса механик Любченко жуда ёқиб қолди. У киши кўп нарсани биларкан. Лениннинг кимлигини, Россияда қандай воқеалар бўлаётганлигини Любченко бизга сўзлаб берарди.

Заводдаги яширин тўгаракка аъзо бўлдим. Марксизм таълимоти, Ленин асарлари, революцион ҳаракат ҳақидаги суҳбатлар бизни ғоят қизиқтирарди.

Марксистик тўгарак ғоявий чиниқишимизга катта ёрдам берди. Партизанлар отрядига қўшилиб, революция ғалабаси учун қўлда қурол билан курашдим, кейинчалик Қизил Армия сафида хизмат қилдим. Мен командирлик қилган бўлинма босмачиларга қарши жангларда актив иштирок этди.

Сўнгги йилларда партия ва хўжалик ташкилотларида раҳбарлик лавозимларида ишладим. Ватан, партия камтарин хизматимни орден ва медаллар билан тақдирлади.

Биз курашган улуғ иш тантана қилмоқда, Ленин ғоялари коммунизм йўлини машъалдек ёритиб турибди. Мен, ёшларимизга: революцион традицияларга, коммунизм ишига доимо содиқ бўлинг, дейман.

Ҳаким ЁҚУБОВ,
шахсий пенсионер.

Ҳазорасп райони.

ҚАСАМ

Халқ революцияси арафасида, граждан уруши йилларида кўнгилли Қизил партизан отрядлари тузилганлиги, улар хонликни тугатиш, босмачиларни тор-мор қилиш учун қаҳрамонона курашганликлари тарихий ҳужжатларда ўз ифодасини топган.

Хоразм тарих-революция музейи ходимлари революция ветеранлари хотираларига асосланиб, Қизил партизанлар қасами текстини музей экспозициялари қаторига қўшдилар. Қасамда қуйидаги сўзлар бор:

«Ким қўлида таёқ ушлай олса, шу бугундан бошлаб қизил жангчи бўламиз. Бизда милтиқ, ўқ, қилич, ёво, кетмон бор. Қасамёд қиламизки, биз буларни революциянинг тўла ғалабасигача, бизнинг кишлоқда ва бутун Хива хонлигида Совет ҳокимияти ўрнатилиб бўлмагунча қўлдан ташламаймиз».

ХАЛҚ ҚЎШИҚЛАРИДАН

ЛЕНИН ДЕСАМ

Қора сочим дуторимга тор бўлғай,
Ленин бобом тузган Ватан бор бўлғай.
Шу отамнинг яратган партияси,
Минг-минг йиллар омон бўлғай, соғ бўлғай.

Ленин бобом тузган замон қизиман,
Гул диёрим чеҳраси, ой юзиман.
Ватан учун аямайман жонимни.
Эр юракман, Ойбарчиннинг ўзиман.

Чап кўксимда значогим яркирар,
Бахт етаклаб, иқбол мени чақирар.
Ленин бобом тузиб берган давронда
Дилимизда шодлик, қувонч барқ урар.

Ленин бобом сурати бор уйимда,
Ҳурмати бор, илҳоми бор дилимда.
Ленин десам яқин бўлар йироқлар,
Ленин десам шуъла сочар чироқлар.

ИСФАНДИЁР ҚОН ОҚИЗДИ

Исфандиёр қон оқизди ариқдан,
Қутулмадиқ дағдағали солиқдан.
Иложини топса агар инсофсиз,
Божу хирож олар сувда балиқдан.

Занг босган пўлатдай хира кўнглимиз,
Сўзлашайлик десак лолдир тилимиз.
Амалдору сипоҳилар зулмидан
Бир лаҳза ҳам шод бўлмади дилимиз.

Айвонингда бордир ўймали ўра,
Юртимизни сўрар хон билан тўра.
Йўлиққанмиз бизлар виждонсиз зўра,
Золимлар киргайлар қоронғи гўра.

Кисамда ақча йўқ борсам бозора,
Камбағалнинг жони қолди озора,
Ёш ўрнига кўзимиздан оқар қон,
Золим хон йўқолсин, кирсин мозора!

ЗУЛМАТДАН—НУРГА

Халқ революциясининг икки йиллиги нишонланаётган дамлар. Хива хотин-қизлари собиқ хон саройи олдига митингга тўпландилар. Хотин-қизлар ташкилотчиси Мария Емельянова ҳаяжонли нутқ сўзлади. Майдонда ловуллаб гулхан ёнди.

Беш йил давомида кўзимга оламни қоронғи, чеҳрамни заъфарон қилган лаънати паранжини оловга улоқтирдим. Кўз ўнгимда ҳамма ер чароғон бўлди, ўзимни гўё қафасдан қутилган қушдек ҳис қилдим. Дугоналарим Онабиби, Авазжон, Гадойжон, Ҳайитжон ва бошқалар бирин-кетин паранжини гулханга ташладилар. Дўстларимнинг нур ёғилган чеҳраларига боқиб, беҳад қувондим.

Тўғри, озодлик учун кураш қурбонсиз бўлмади. Қўшкўпир қишлоғида опа-сингил Анорхон ва Дармонхонлар, талай хотин-қизлар паранжи ташлаб, маърифатга интилганликлари учун золимлар қўлида ҳалок бўлдилар. Лекин, иродамиз букилмади. Меҳрибон партиямиз ғамхўрлиги туфайли озодлик нуридан баҳраманд бўлдик.

Барча тенгдошларим каби тақдиримдан мамнунман. Ўрта Осиё коммунистик университетини тамомладим. Партия ва совет органларида ишлаб, Ленин партияси улуғ ишига, янги ҳаёт қурилишига ҳисса қўшдим. Орзулар ушалган бугунги бахтли турмушни, ажойиб хотин-қизларимиз амалга ошираётган улуғвор ишларни кўриб, қалбим шодлик ва ифтихорга тўлади.

Шарифа ЎРОЗОВА,
1930 йилдан КПСС аъзоси, шахсий пенсионер.

ФРОНТДАН ХАБАРЛАР

...Қўшинларимиз Хиванинг ғарби-шимолий томонида Хўжайли станциясини ишғол қилдилар. Душманнинг 500 дан ортиқ отлиқ аскари бизнинг жангчиларимиз сафига қўшилди...

(«ПРАВДА», 1920 йил, 8 февраль).

* * *

Хива аҳолиси Жунаидхонга қарши қўзғолди... Революционерлар Илонлини тўла ишғол қилдилар ва кўҳна Хоразм пойтахти томон олдинга силжимоқдалар ..

(«ИШТИРОКИЮН» 1919 йил. 15 ноябрь).

УЙҒОНИШ

Хон ва бойлар зулми ҳукм сурган мудҳиш замонда меҳнат аҳлининг қисмати ниҳоятда аянчли эди. Оч-юпун, ҳуқуқсиз халқда эксплуататор синфларга қарши норозилик тобора кучая борди. Бу норозилик аста-секин синфий курашга айланди. Барча эллар каби Хоразмнинг тарихи ҳам эрк-ҳуқуқ учун кураш воқеаларига бой. Қуйидаги уч тарихий факт сўзимизнинг жонли далили бўла олади.

1. ЗАВОДДА ИСЁН

Гурлан пахта тозалаш заводининг бошқарувчиси Нўғай Абдуллаев билан ишчи Йўлдош Жуманиёзов ўртасидаги суҳбат кескин мунозарага айланди.

—Кунига ўн уч соат меҳнат қилсак, тегишли иш ҳақимиздан юлиб-юлқиб қолсангиз, бу инсофданми хўжайин?! Шу кундан бошлаб ишга чиқмаймиз!

Бу сўзлардан хўжайиннинг асаби қайнаб кетди:

—Шунақами? Тилинг чиқиб қолибди. Айт-чи, бундай гапларни кимдан ўргандинг? Крашиловданми?

Иван Ефимович Крашилов 1905-1907 йиллардаги революцион фаолияти учун сургун қилиниб, ўша пайтда Урганч пахта тозалаш заводида ишларди. Революцион тарғибот учун таъқиб остига олинган бу рус ишчисини оддий кишилар ҳурмат қиларди.

Йўлдош дадиллик ва қатъият билан жавоб берди:

—Бу гапга Крашиловнинг алоқаси йўқ. Ҳузурингизга ҳақли талаб билан келдим. Мен ҳамма ишчилар номидан гапиряпман...

Шу маҳалда Ражаб, Омон, Сафо ва бошқа ишчилар ҳам кириб келишди. Афсуски, улар хўжайиннинг ҳузуридан омон қайтмадилар. Ҳаммаси шафқатсиз калтакланди, сўнгра завод турмасига қамаб қўйилди. Йўлдошнинг отаси—Ота Жуманиёзов ўғлидан хабар олгани келган эди, хўжайин уни ҳам калтаклаб, заводдан ҳайдаб чиқарди.

Йўлдош ва унинг шериклари шу куни кечаси судсиз-терговсиз дорга осиб ўлдирилди. Бу хабардан қаҳр-ғазабга тўлган ишчилар намойишга тўпланишди. Қоровулхонага, маъмурият биносига ҳужум қилинди, бинолар шикастланди, завод турмаси бузиб ташланди.

Куч ва қурол билан намойиш тўхтатилган бўлса ҳам заводдаги исён ишчиларнинг революцион руҳини, синфий онги етилаётганлигини кўрсатди. 1912 йилда юз берган бу воқеа Гурлан пахта тозалаш заводи ишчилари хотирасидан кўтарилмаган. Улар адолат ва ҳуқуқ учун кураш қурбони бўлган ўз биродарларини иззат-эҳтиром билан эслаб юришади.

2. ҒАЗАБ ОЛОВИ

Давлат архивида 125-фондга оид 498-ҳужжат сақланмоқда. Унда Хива шаҳри яқинидаги Қиём қишлоғи ҳокими Отабекнинг хон ясовулбошисига ёзган хати келтирилади. Хатнинг мазмунига қараганда, Қиём деҳқонлари солиқ тўлашдан бош тортганлар, ғалаён кўтарганлар, худди шу воқеа тўғрисида «Инқилоб қуёши» газетасининг 1924 йил 406-сонида хабар ҳам босилган.

...1918 йилнинг ёз пайти. Хон амалдорлари қишлоқда солиқларнинг турини кўпайтириб, деҳқонларни талашни авж олдирдилар. Қиём қишлоғида Отабек ва унинг кишилари уйма-уй кириб, зўравонлик билан солиқ йиғардилар. Бобожон исмли деҳқон бола-чақани оч қолдириб солиқ тўлай олмаслигини айтди. Жанжал кучайиб, олишув бошланди. Камбағал деҳқонлар зулмга қарши бош кўтардилар. Қишлоқ ҳокими ўлдирилиб, уйига ўт қўйилди. Деҳқонлар бойларнинг мулкини тортиб олдилар. Хон қўзғолонни бостиришга эришди-ю, лекин халқ қалбида ёнган қаҳр-ғазаб оловини сўндиролмади. Бу олов революция кунларида янги қудрат билан ловиллаб, хонлик тож-тахтини куйдириб юборди.

3. ЎЧ

...Сарой шоири Табибий ўз мадҳиялари билан хонни мамнун этди. Сўнгра илтижо қилди:

— Шу кунларда Ўтар сартарошнинг ўғли Аваз шоирлик даъво қилиб, муҳтарам кишиларга, ҳатто олий ҳазратлари шаънига ҳам ҳақоратомуз шеърлар битибдир, яъни унинг феъли жазога сазовордир.

Сипоҳи пора истар,
Мулла ижора истар,
Бечора чора истар—
Бир чора замон борму?
Билинг ушбу замон ғамнокидурман,
Куйиб ўртанмиш элнинг хокидурман.

Авазким, назм элин чолокидурман,
Бошин олмоққа хоннинг покидурман.

Бу мисраларни эшитган хон дарғазаб бўлиб, Авазни қўл-оёғини боғлаб ўз ҳузурига келтиришни буюради, уни икки қамчи уришга фармон беради. Аваз «телба» деб эълон қилиниб, Оқмачит қишлоғидаги Бобоэшон қабристонига юборилади. Бу найрангдан мақсад исёнкор шоирдан ўч олиш эди.

Бор умидим тезда бўлғуси хуррият куни,
Э Аваз, қолмас булут остида доим офтоб.

Шоир Авазнинг умиди революция ғалабаси туфайли рўёбга чиқди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ҲАММАНИНГ ДИҚҚАТ-МАРКАЗИДА

ПРАГА, 9 январь. (ТАСС). «Руде Право», «Праце», «Млада фронта», «Земедельске новини» ва Чехословакияда чиқадиган бошқа газеталар кеча Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги КПСС Марказий Комитети қарорини биринчи саҳифаларда эълон қилдилар.

«Руде Право» газетаси КПСС Марказий Комитетининг қарорини баён қилиб, Октябрнинг 50 йиллиги марксизм-ленинизмнинг ғалабаси, ишчилар ҳаракати идеалларининг, пролетар интернационализми ва халқлар ўртасида дўстлик ғояларининг ғалабаси эканлигини, Октябрь ғалабаси социалистик революция тўғрисида ленинча назарияни тасдиқлаганлигини таъкидлаб ўтди.

МЕТАЛЛУРГЛАРНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

БУХАРЕСТ. Хунедоара металлурглари пландан ташқари 10.000 тоннадан чўян ва пўлат эритиш мажбуриятини олдилар. Юқори сифатли пўлатнинг янги маркаларини ўзлаштириш металлургларнинг диққат марказида бўлади.

Ҳозирги вақтда Руминиядаги кўпгина корхоналарнинг коллективлари беш йилликнинг иккинчи йили план топшириқларини анализ қилмоқдалар ва бу топшириқларни муддатидан олдин бажариш юзасидан олинадиган мажбуриятларни муҳокама қилмоқдалар.

ПОЛЯК БОЛАЛАРИ АЙБЛАМОҚДАЛАР

ВАРШАВА. Лодзда очилган виставка «Поляк болалари айбламоқдалар» деб аталади. Виставкада Лодзда фашистлар уюштирган собиқ болалар ажал лагери тўғрисида ҳикоя қилувчи даҳшатли ҳужжатлар ва фотосуратлар бор.

Гитлерчилар ана шу йирик тўқимачилик марказининг кўчаларида уруш йилларида гетто уюштирдилар. Бу геттода 2 ёшдан 14 ёшгача бўлган 13 минг бола сақланган эди.

(ТАСС).

АНҚАРА марказида Туркиянинг давлат ва сиёсий арбоби, Туркия Республикасининг биринчи президенти Камол Отатуркка ҳайкал ўрнатилган.
В. Соболев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

БУХАРЕСТ. «Скинтейя уйи» полиграфия комбинати.
А. Стужин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ТУРКИЯ ҲАҚИДА КИТОБ

Китобхонлар қўшни Туркиянинг табиати, экономикаси ва халқ ҳаётига қизиқиб қарайдилар. СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиннинг Туркияга қилган сафари муносабати билан бу қизиқиш янада кучайди.

Маълумки, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бевосита таъсири остида ва турк халқининг миллий-озодлик ҳаракати туфайли Яқин ва Ўрта Шарқда биринчи марта Туркия суверен республикаси вужудга келди. Унинг умумий майдони 776 679 квадрат километр бўлиб, шундан 9860 квадрат километри кўллар ва ботқоқликлардан иборат. Мамлакат территориясининг катта қисми Кичик Осиё ярим оролида, салгина қисми Болқон ярим оролининг жануби-шарқида жойлашган.

Туркия Европада Болгария ва Греция билан, Осиёда эса Совет Иттифоқи, Эрон, Ироқ ва Сурия билан чегарадош. Мамлакатнинг Осиё қисми Анатолия, Европа қисми эса Шарқий Фракия деб аталади. Туркия хилма-хил ер ости қазилмаларига бой. Мамлакатда тошкўмир, қўнғир кўмир, нефть, хром, темир рудаси, мис, қўрғошин, марганец, молибден, вольфрам бор. Бундан ташқари туз, селитра, олтингугурт, мармар ва бошқа руда конлари ҳам бор.

Туркия аҳолисининг сони жиҳатидан Яқин ва Ўрта Шарқдаги давлатлар орасида биринчи ўринда туради. Мамлакат аҳолиси йил сайин 3 процент кўпаймоқда. Ҳозир ҳар бир квадрат километр майдонга ўрта ҳисобда 40 киши тўғри келади.

Туркияда 600 дан кўпроқ шаҳар бор. Шаҳар атрофларини қўшмаганда Истамбулда бир ярим миллион киши, Анқарада 646 минг, Измирда 371 минг, Аданда 230 минг киши яшайди.

Туркия пролетариати хонавайрон бўлган деҳқонлардан майда савдогарлардан, ҳунармандлар ва шаҳар ҳамда қишлоқлардаги бошқа ярим пролетар табақалардан таркиб топган. Деҳқонлар ҳозирги Туркияда сон жиҳатидан кўпчиликни ташкил қилади ва пролетариатнинг асосий иттифоқчиси ҳисобланади. Ерсиз ва кам ерли деҳқонлар жуда кўп. Улар катта ер эгаларининг қўл остида батрак бўлиб ишлашади.

П. П. Моисеев ва М. А. Гастратяннинг яқинда «Ўзбекистон» нашриёти томонидан нашр этилган «Туркия» номли китоби ана шулар тўғрисида тўла маълумотлар беради. Китобда аграр муносабатлар, қишлоқ хўжалигининг аҳволи, саноатни ривожлантириш проблемалари, давлат капитализми, ташқи сиёсий ва иқтисодий алоқалар, меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқлари учун олиб бораётган курашлари ҳақида алоҳида боблар бор.

СОВЕТ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ТУҲФАСИ

ЖАЗОИР. Жазоир пойтахти портида Совет касаба союзларининг Жазоир касаба союзларига юборган туҳфасини топшириш маросими бўлди.

Сув тошқинидан зарар кўрган Жазоир меҳнаткашларига ёрдам тариқасида келтирилган сут, гуруч, шакар, кўрпа-тўшак, газлама топширилди.

ҚЎҒИРЧОҚНИНГ ҚЎҒИРЧОҚҚА ЁРДАМИ

ЛОНДОН. Рейтер агентлиги хабар беради: Жанубий Корея бу йил Жанубий Вьетнамга граждан ишчилари ва ҳарбий резервистлардан 20 минг кишини юбормоқчи. Кенг истеъмол молларини ва ҳарбий анжомларни Жанубий Вьетнамга экспорт қилишни кўпайтириш ҳам кўзда тутилмоқда. Ҳозирги вақтда Вьетнамда Жанубий Кореянинг 45 минг солдат ва офицери бор.

(ТАСС).

«МАЛИ ЭКОНОМИКАСИГА БИР НАЗАР»

БАМАКО. Мамлакатимиз мустақиллиги эълон қилингандан кейин дарҳол биз мамлакатда чет эл ҳукмронлигидан озод бўлган ва яшай оладиган экономика барпо қилинган тақдирдагина Малининг чинакам сиёсий мустақиллиги таъминланиши мумкинлигини тушуниб олдик. Мали радиоси «Экономикамизга бир назар» деган махсус программани мана шу сўзлар билан бошлади. Давлат маблағларини қаттиқ тежаб сарфлаш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кўпайтириш йўли билан, дейилади радионинг шу программасида, Мали яқин йиллар ичида муҳим вазифани — аҳолининг эҳтиёжларини ички ресурслар ҳисобидан қондириш, ишлаб чиқариш воситаларини янгилаш ва ташқи қарздан қутилиш вазифасини ҳал этишга эриша олади. Ҳукумат кўрган чоралар натижасида 1966 йилдаёқ мамлакатда яхши ҳосил етиштирилди. Мали аста-секин индустрлаштириш йўлидан бориб, қишлоқ хўжалигининг традицион маҳсулотларини қайта ишлаб берадиган енгил саноатни биринчи навбатда ривожлантирмоқда. Бу эса каттароқ индустриал объектларни қуриш учун давлатнинг маблағ тўплаб олишига ёрдам беради. (ТАСС).

ХО ШИ МИН ҚАҲРАМОНЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

ХАНОЙ, 10 январь. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Мин кураш зарбдорлари вакилларини қабул қилди. Улар АҚШга қарши, ватанни қутқариб қолиш учун кураш қаҳрамонлари ва зарбдорларининг куни кеча тамом бўлган съездида қатнашган эдилар.

Президент Хо Ши Мин қаҳрамонларни самимий қутлади ҳамда уларга ўқиш ва меҳнатда янги муваффақиятлар тилади, Америка агрессорларини мағлубиятга учратиш учун тагин ҳам зўр зафарлар тилади.

СУРИЯ — ИСРОИЛ ЧЕГАРАСИДА МОЖАРО

ДАМАШҚ, 9 январь. (ТАСС). Дамашқ радиосининг расмий хабарида айтилишича, бугун эрталаб Сурия — Исроил чегарасида яна отишма бошланди. Исроилнинг чегара постлари чегаранинг жанубий ва шимолий қисмида Сурияннинг олдинги позицияларини ўққа тутган. Сурия томони жавоб тариқасида ўт очиб Тель қатсир районида Исроилнинг битта танкини яксон қилган. Сурия томони талафот кўрмаган.

* * *

ТЕЛЬ-АВИВ, 9 январь. (ТАСС). Исроил қўмондонлиги вакилининг айтишича, бугун Сурия танклари Тель қатсир районида ер ҳайдаётган Исроил тракторини ўққа тутган.

Исроил бўлинмалари жавоб ўти очганлар, натижада, Исроил томонининг даъво қилишича, Сурияннинг иккита танки ишдан чиқарилган ва биттаси шикастлантирилган.

НОРОЗИЛИК НОТАЛАРИ

ПНЮМПЕНЬ. Бу ерда Камбоджа ҳукуматининг Қўшма Штатлар ҳукуматига юборган норозилик ноталари эълон қилинди. Уларда Америка самолётлари Ратанакири вилоятида бир қанча қишлоқларни бомбардимон қилганлиги ва ўққа тутганлигини кўрсатувчи фактлар келтирилган. Мана шу янги агрессив ҳаракат натижасида Апи қишлоғида деҳқонларнинг уйларидан 28 тасига ўт тушди, Кангодамтом қишлоғида 35 уй ва Цхи қишлоғида 14 уй ёниб кул бўлди. Бошқа бир нотада Америка — Жанубий Вьетнам қўшинлари 7 декабрда Камбоджанинг Свайриенг вилоятидаги қишлоқни ўққа тутганликлари кўрсатиб ўтилган.

12 декабрда Америка вертолетлари Тралок Бек қишлоғига ракеталар ёғдирдилар.

Камбоджа ташқи ишлар министрлиги Прейвенг вилоятидаги Пеаммонтеа қишлоғини ўққа тутишни давом эттираётган Америка — Жанубий Вьетнам қўшинларининг агрессив ҳаракатига қарши Вашингтонга норозилик мактуби юборди. Камбоджа ҳукумати АҚШга қатъий норозилик билдириб, бундай агрессив ҳаракатларни дарҳол тўхтатишни, етказилган зарарнинг ўрнини тўлдириб беришни талаб қилмоқда. Айни вақтда Камбоджа ташқи ишлар министрлигининг Камбоджа территориясига миналар кўмиб қўйганлигига қарши Таиланд ҳукуматига йўллаган норозилик нотаси ҳам эълон қилинди.

ҚЎШМА КЕНГАШ

САНТЬЯГО. Бу ерда Чили коммунистик партияси билан социалистик партияси марказий комитетлари сиёсий комиссияларининг мамлакатдаги ички аҳвол масалаларига бағишланган кенгаши бўлиб ўтди. Эълон қилинган баёнотда ҳар иккала партия раҳбарлари ўтган йилги асосий воқеаларни кўздан кечирганликлари кўрсатиб ўтилди. Бу йил ўтказиладиган муниципалитет сайловларида биргаликда ҳаракат қилиш ҳамда Латин Америкаси мамлакатлари халқларининг ўз тақдирини ўзи белгилаши ва бирдамлиги учун кураш ҳаракатининг миллий комитетини тузиш зарурлиги баёнотда уқтириб ўтилди.

УРУШГА ҚАРШИ НАМОЙИШ

НЬЮ-ЙОРК. Медицина ходимларининг Вьетнамда тинчлик учун курашувчи комитети Нью-Йоркдаги Бельвю касалхонаси олдида оммавий намойиш ва митинг ўтказди. «Биз, дейилади митинг қатнашчиларининг мурожаатида, Вьетнамдаги бомбардимонлар ва қонли ўлдиришларни тўхтатишни, ҳозир урушга сарфланаётган маблағларнинг бир қисмидан ижтимоий соғлиқни сақлаш системасини яхшилаш учун фойдаланишни талаб қиламиз...

Шаҳарларимизда врачлар етишмаётган ва пулга муҳтож бўлган клиникаларимизда оз-моз бўлса-да медицина ёрдами оламиз, деган умидда ҳар куч минг-минглаб камбағаллар шу касалхоналар олдида навбат кутиб ўтирадилар. Вьетнамда эса бизнинг кўп миллиардли ҳарбий «ёрдамимиз» минг-минглаб кишиларни қирмоқда ва азобламоқда».

Намойишчилар колоннаси Вьетнамда напалм куйдириб юборган болаларнинг фотосуратларини ва. «Вьетнамда 200 минг бола ўлдирилди. Бунга қачон чек қўйилади», «Одамларни ўлдиришга эмас, балки соғлиқни сақлашга пул керак», «Халққа қарши урушмай, қашшоқликка қарши урушинглар» деган шиорларни кўтариб чиқди.

Медицина билим юртлари студентлари ва врачларнинг мана шундай митинглари янги йилнинг биринчи ҳафтасида Бостон, Чикаго, Сан-Франциско, Лос-Анжелос ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам ўтказилди.

(ТАСС).

УИЛЕР ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМГА КЕЛДИ

ПАРИЖ. Франс Пресс агентлиги хабар беради: АҚШ штаблари бошлиқлари комитетининг раиси генерал Уилер Сайгонга келди. У, Америка қуролли кучларини кўздан кечириб чиқади ва Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг қўмондони генерал У. Уэстморленд билан кенгаш ўтказади. (ТАСС).

ЭРОНДА ЗИЛЗИЛА

НЬЮ-ЙОРК. Рўй берган кучли зилзилалар Лара шаҳрида (Жанубий Эрон) иморатларни вайрон қилди. Кўп уйлар бузилиб кетди. Қурбон бўлганлар ҳам бор. Бироқ, аҳолининг кўпчилиги биринчи рўй берган кучсиз силкинишлар вақтида шаҳардан чиқиб кетишга улгурган эди. 1960 йилда бўлиб ўтган зилзила натижасида бу шаҳар деярли батамом вайрон бўлган, 1.300 га яқин киши ўлган эди. (ТАСС).

ПАРТИЗАНЛАР ПИСТИРМАСИ

ЖАЗОИР. Анголани озод қилиш халқ ҳаракатининг Жазоирдаги доимий ваколатлиги эълон қилган ахборотда айтиладики, шу халқ ҳаракати ватанпарварлари қўйган пистирмага Португалия солдатлари ва офицерлари дуч келиб, натижада улардан 55 киши ўлдирилди. Португалия жазо отряди Сангамонго қишлоғидаги маҳаллий аҳолидан ўч олиш учун шу қишлоққа бораётганларида мазкур пистирмага дуч келиб қолди. (ТАСС).

ЯПОНИЯДА САЙЛОВ ОЛДИ КАМПАНИЯСИ

ТОКИО. Японияда парламентнинг қуйи палатасига сайлов ўтказиш кампанияси расмий равишда бошланди. Бешта сиёсий партиянинг ҳаммасидан депутатликка кўрсатилган 900 га яқин номзод палатадаги 486 ўрин учун курашни авж олдириб юбордилар. Маълумки, ҳукмрон либерал, демократик партияда порахўрлик кучайиб кетганлиги, ҳукумат шармандали ишлар қилганлиги ва либерал-демократларнинг ҳозирги сиёсатидан халқ норози бўлганлиги натижасида парламентнинг қуйи палатаси муддатидан олдин тарқатиб юборилган эди. Бу йилги сайлов олди кампаниянинг характерли белгиси шуки, япон жамоатчилиги «халол, пулсиз сайлов ўтказишни, парламентга муносиб вакиллар сайлашни, бунинг учун эса сайлов қонунини бузмасликни» ҳар қачонгидан кўра ҳам якдиллик билан талаб қилмоқда.

СОВЕТ ФИЛЬМИ МЕДАЛЬ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ

ТУНИС. Ҳаваскорлар суратга олган фильмларнинг Тунисдаги Келибия шаҳрида ўтказилган халқаро фестивалида «Чин қалбдан» деган совет фильми кумуш медаль билан мукофотланди.

(ТАСС).

ЯНА ҲУЖУМ ҚИЛИНДИ

ХАНОЙ, 10 январь. (ТАСС). АҚШнинг 7-флоти авианосларида, шунингдек Жанубий Вьетнам ва Таиланддаги базаларда жойлашган Америка самолётларининг катта-катта группалари 7 ва 8 январь кунлари Вьетнам Демократик Республикасининг осмонига бостириб кириб, Куангбинь, Хатинь, Нгеан, Тханьхоа, Ниньбинь, Тхайбинь, Намха, Хатэй, Футхо, Иенбай, Шонла вилоятларидаги аҳоли зич яшайдиган районлар ва саноат объектларини, шунингдек Биньлинь районини бомбардимон қилди ва ўққа тутди, деб хабар беради Вьетнам Информация агентлиги.

Америка империалистларининг Вьетнам Демократик Республикасига қарши ана шу янги агрессия ҳаракатлари муносабати билан Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга норозилик мактуби юборди.

ПОЛИЦИЯ ДЕСАНТИ

РИМ, 10 январь. (ТАСС). Тоғли жойларда уруш ҳаракатлари олиб боришга махсус ўргатилган ва қуроллантирилган полициячилар ва ўқчилардан мингга яқин киши бандитизмга қарши курашмоқ учун Сардинияга келди. Италиянинг мана шу оролида кейинги йилда жиноятчилик жуда авжига чиқиб, одам ўлдиришлар, ўғриликлар, қуролли талончилик кўпайиб кетган эди.

ПОРАХЎР

ҲОДИСА

Қўнғирот тайёрлов пунктининг мол қабул қилувчиси Серикбой Балтишевнинг сўнгги вақтда юриш-туриши, оёқ олиши бошқача бўлиб қолди, айниқса ҳамма билан қўлининг учини бериб саломлашадиган ҳунар чиқарди.

Серикбойнинг бундай кеккайиб кетишининг сабабини қўнғиротликлар кейин билишди. Серикбой тушмагур пора олишга одатланиб қолган экан. Хоразм областининг «Кенгаш Совети» колхозининг ферма мудири Собир Нуруллаевнинг номини расмийлаштириб 10 қорамол, 80 та бузоқнинг ҳар бирига 30-40 килограммдан гўшт қўшиб «Нуруллаевдан 1675 килограмм гўшт қабул қилиб олдим деб» тилхат ҳам ёзди.

Бундай илтифот-у марҳаматдан хурсанд бўлган Нуруллаев 7000 сўмни ёнидан чиқариб Серикбойнинг чўнтагига солиб қўйди.

— Ишим беш, ферма мудирларини роса боплаяпман, — деб гердайиб юрган Серикбой Болтишев яқинда қўлга тушди, энди у суд олдида жавоб беради.

Т. ОРТИҚОВ.

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

ЭКСКАВАТОР ОСТИДАГИ ТЎПЛАР

Бу воқеа Эстониядаги сланец ҳавзасида юз берди. Экскаваторчи Аксель Петтай автосамосвалга шағал юклаётган эди. Чуқур карьерда экскаватор чўмичига бир тўда артиллерия тўплари илиниб чиқди. Петтай моторни ўчирди-да хавфли топилдиқ тўғрисида ҳарбий комиссариатга хабар берди.

Саперлар карьерни кўздан кечириб, Улуғ Ватан уруши йилларида бу ер гитлерчиларнинг артиллерия позицияси бўлганлигини аниқлашди. Фашистлар чекинаётиб, тупроқ остида қурол-аслаҳалар омборини ташлаб кетишган экан.

Фин кўрфази соҳилларида ўн кунгача портлашлар юз бериб турди. 800 га яқин йирик габаритли тўп ер остидан қазиб олинди ва портлатиб юборилди.

ЖАМЛОВЧИ СЕКУНДОМЕР

Златоустдаги соатсозлик заводи СССРда секундомер ишлаб чиқарадиган ягона корхонадир. Завод мутахассислари жамловчи секундомер конструкциясини ишлаб чиқдилар. Бу янги асбоб олдингиларидан шу билан фарқ қиладики, унинг кнопкасини босишингиз билан вақтни ҳисобдан чиқариб ташламасдан балки қўшиб ҳисоблайди. Бундай механизм лаборатория шароитларида ҳам, спорт мусобақаларига судьялик қилишда ҳам жуда қулайдир.

Янги секундомерлар мутахассислар томонидан юқори баҳоланди. У бу йил оммавий равишда ишлаб чиқарила бошланади.

НЕВСКИЙ УСТИДАГИ «ЧОПҚИР» САТРЛАР

Ленинграддаги оптика-механика бирлашмасида нурли газета учун оригинал ускуна яратилди. Нурли таблонинг ташқи кўриниши жуда катта нурли телетайп лентасини эслатади. Ускуна масофадан туриб бошқарилади ва контроль қилиб турилади. Оператор сўнгги янгиликларни олгандан кейин шу заҳотиёқ уни нурли таблога юборади. Махсус сигнал курси эса ёзув тўғри тушаётгани ёки тушмаётганини текшириб туради.

Ленинградликлар бу йил Невский проспектидаги бинолардан бирида «чопқир» сатрларни ўқий оладилар. Текстни узоқдан ўқиш мумкин: сатрларнинг узунлиги 28 метр, ҳарфларнинг баландлиги 1.5 метр келади. 15-20 минут давомида газеталарда тахминан юз сатр жойни эгаллайдиган қисқа хабарларни ўқиш мумкин. Нурли газета текстлари уч хил рангда — яшил, қизил ва сариқ рангда ёзиб турилади. [АПН].

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбек кинофильмларидан куйлар, 9.30 — Музикали танаффус, 10.10 — Рус қўшиқлари ва рақслари, 10.30 — Симфоник асарлар, 11.10 — «Бошланғич партия ташкилотларининг жанговорлик фаолияти ўсмоқда» (суҳбат), 11.25 — Кичик концерт, 12.15 — Спорт (рус.), 12.30 — Ғарб композиторлари операларидан парчалар (А. Навоий номли театр артистлари ижросида), 13.30 — Чет эл композиторлари оперетталари темаларидаги фантазиялар, 16.15 — Ўзбекистон Композиторлари союзи пленуми якунлари, 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси 18.10 — Кичик эстрада концерти, 18.30 — Концерт (халқ талантлари), 19.20 — Қозоқ куйлари, 20.00 — Ўзбек халқ куйлари, 20.45 — «Қарши даштини бўйсундираётганлар», 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Аҳлоқ ва тарбия темаларида. «Бахт ва бахтиёрлик» (профессор В. Абдуллаев суҳбати), 22.15 — Чолғу куйлари, 23.20 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Китоб бизнинг дўстимиз** (мактаб ўқувчилари учун), 18.50 — **Юбилей йилига — юқори ҳосил** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 19.05 — **Қўшиқлар.**

19.45 — **Телевизион янгиликлар** (рус тилида).

19.55 — **Эртаги кун программаси.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Музикали минутлар** (болалар учун), 18.30 — **Изланишда** (телеочерк), 18.45 — Ўқув программаси. **Пушкин прозаси** (мактаб ўқувчилари учун), 19.50 — **Танишинг, ёш созандалар**, 20.30 — **Телевизион янгиликлар.**

20.40 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.45 — **Телевизион янгиликлар**, 20.55 — **Шахмат йили якунлари**, 21.25 — **Улуғ Ватан уруши** (ҳужжатли фильм, 1 ва 2-серия).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/I да **Вероналик икки йигит**, 12/I да **Сарвқомат дилбарим**, 13/I да **Қирол Лир.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/I да **Махтумқули.**

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭПИДЕМИОЛОГИЯ, МИКРОБИОЛОГИЯ ВА ЮҚУМЛИ КАСАЛЛИКЛАР ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирликка: **ичак-бактерия юқумли касаллиги, озиқлантирувчи муҳит** бўлимига, **эпидемиология** бўлими бўйича **вирус-риккетсиоз юқумли касалликлар** лабораториясига, **маданий тўқима** лабораториясига;

Клиника бўлимига **старший илмий ходим** ва **младший илмий ходимлар (4), эпидемиология, микробиология, оргметодика** бўлимларига (4), **вирусология бўлимига** (2 ўрин), **младший илмий ходимлар;**

Жуда ҳавфли юқумли касалликлар бўлими **мудирлари** (медицина фанлари доктори ёки кандидатлари), **лаборатория раҳбарлигига** (медицина фанлари доктори ёки кандидатлари 4 ўрин), **старший илмий ходимлар** (медицина ва биология фанлари кандидатлари 5 ўрин), **младший илмий ходимлар** (5 ўрин), шу жумладан **биохимия йўналиши** (2 ўрин), **бактериология врачи** (4 ўрин), **эпедемиология врачи** (4 ўрин), **морфолог ва гистохимик врачлари** (2 ўрин), **вирусология ва иммунология врачи.**

Конкурс муддати 1967 йил 20 январгача.

Шунингдек **оптик-инженер, слесарь, канцелярия мудири, кадрлар бўлими мудири, секретарь-машинистка, лаборантлар, санитаркалар, бухгалтерлар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Октябрь район, Литература кўчаси, 4-уй.

Ўзбекистон ССР гўшт ва сут саноати министрлигининг
ТОШКЕНТ ГЎШТ КОМБИНАТИГА
иқтисодчилар
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Байнал-Минал кўчаси, 3-уй. Кадрлар бўлими.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34421. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 9. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—01522.